PENSEO

N-ro 133

Okt./2002

Monata Beletra Revueto en Esperanto

Honorita de Premio Grabowski,1994

Fondita en 1990; Enretigita en 1997 http://anteo.topcities.com

Larmoj de Generalo (I)

Liu Yazhou

Oni diris, ke Generalo Zhang Zhizhong ne havis larmojn. Japanoj diris, ke li estas la unua viro de Ĉinio.

Kial? Ĉe la lokoj Xifengkou, Luguoqiao, Tai'erzhuang li multfoje plorigis amason.

Kiam li estis mortigita de japanoj en milito, la japanaj soldatoj staris vice kun salutoj al lia kadavro, ili gardis lian kadavron kiel sian propran generalon kiu forlasis militejon.

Kiam la japana armeo preteriris, lokaj popolanoj, sciiĝinte, ke sub la blanka morttuko kuŝas kadavro de Generalo Zhang Zhizhong, surstratiĝis kaj genuiĝis surtere kaj ploregis.

Iu kaptita divizikomandanto de Guomintang-armeo en la vico tre koleris kaj diregis, ke la Generalo Zhizhong ne havis larmojn kaj li ne volas vidi larmojn.

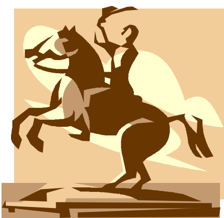
Efektive la generalo havis larmojn dum lia tuta vivo..

（2）Tiam, la Ĉielo ĉiam ploris

Ĝi ploris pro la surtretita tero.

La armeo urĝe marŝis laŭ la fervojo Tianjing-Yangpu. La mondfama batalo inter la ĉina kaj la japana estis komenciĝonta tie.

Pluvegis. La tero tretita de soldatoj kaj ĉevaloj estis plena de kotaĵo.

Ekvenis la ordono: ĉesu marŝon!

En pluvado la soldatoj staris, Generalo Zhang kun nigra mantelo surĉevale venis antaŭ la armeon.

La milita klariono eksonoris kaj vizaĝoj de generaloj kaj soldatoj tuj ŝanĝis. La sono signifis batalon. Du pakitaj soldatoj estis puŝitaj al fronto.

La generalo firme rigardis ilin kaj nelonge li movis sian lipon al garnizona majoro Sun Eryong, staranta ĉe li.

Pafoj eksonis intense kaj antaŭ la hufoj de la ĉevalo kuŝis du kadavroj.

Generalo Zhang anoncis ilian krimon: "Hieraŭ ĉi tiuj du soldatoj prenis du ombrelojn el iu butiko, ili ne pagis kaj eĉ batis la butikmastron. En tiu tempo mi devus mortigi ilin." Zhang diris, "Ni havas batalon kaj ni devas vendi". Li ordonis al la majoro Sun Eryong forigi la ŝnurojn sur la kadavroj kaj bone enterigi ilin.

Post kiam la kadavro estis forportita, kun malĝojo la generalo diris al si mallaŭte: Pardonon al mi, ke mi mortigas vin antaŭ ol vi mortigass malamikojn. Mi estas kulpa en tio ke mi ne povas vin kulturi bone.

Li klinis sian kapon.

Lia vicgeneralo estis tre malĝoja. Li pensis, ke la generalo verŝas larmojn, sed li eraris. La generalo eklevis sian kapon sen larmoj, tamen kun kolera voĉo. "Estas pli malbona afero ol tio," li diris: "hieraŭ nokte kiam nia vicaro estis en la Tian-ge-vilaĝo, iu homo ŝtele eniris en vilaĝanan domon kaj seksatencis iun fraŭlinon. Dekses-jaran puran fraŭlinon! Ŝi edziniĝos kaj fariĝos partrino. Kiam tagiĝis la fihomo foriris, la fraŭlino jese diris, ke la fihomo estas mia soldato! Nun li estas inter la vicaro."

La rigardo de Generalo Zhang estis kiel glavo. "Elstaru, se vi estas viro! Kiu faris tion?

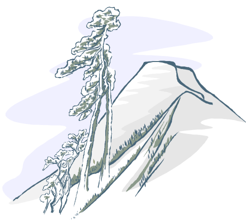
Viro devas alfronti sian faron!"

La aero koaguliĝis. "Elstaru. Pripensu vian patrinon, vian filinon."

"Ne ŝuldu al ili, elstaru. Mi unue riverencu al vi."

Li malrapide levis sian maldestran manon kun blanka manujo ĝis rando de la ĉapelo.

Ĉiuj silentis, nur aŭdiĝis sono de pluvado kaj vento. "Bone!" la generalo ridis, kaj li ridis terure. Li diris, "Pardonu min. La fraŭlino rakontis, ke la kruro de la fihomo estis gratita vunde. Ĉivespere ĉe dorma horo kontrolu ĉiujn oficirojn kaj soldatojn inkluzive min roton post roto." (daŭrigota)

esperantigis Semio

EL *LAŬZI*

ĈAPITRO 59

(Ĉi tie Laŭzi proponas "avarecon" kiel principon en la regado de la popolo kaj en la servado al la Ĉielo. Ĝeneraldire, ĝi signifas konservi forton kaj fari nenion, kio ne estas farenda. Laŭzi opinias, ke tiu ĉi principo devas esti sekvata kiel en la tenado de longviveco, tiel ankaŭ en la regado de la regno.)

Por la regado de la homoj kaj la servado al la Ĉielo[1],
Ekzistas nenio pli bona, ol la principo de "avareco".
Nur tenante sin je la principo de "avareco",
Oni povas esti senhasta kaj pretigi sin frue.
Esti senhasta kaj pretigi sin frue signifas akumuli la Virton de "avareco".
Dank' al la akumulo de la Virto, oni povas triumfe venki ĉiajn obstaklojn.
La potenco, kiu povas venki ĉiajn obstaklojn, estas nemezurebla.
Kun la nemezurebla potenco oni povas regi regnon.
Havante la fundamenton de regado, oni povas daŭrigi la suverenecon tre longe.
Tio estas nomata "la profunda kaj firma plantado de la radikoj",
— en la maniero ĝui longan vivon kaj atingi eternan ekzistadon.

[1] Kvankam la ĉina vorto *shi-tian* estas laŭvorte tradukita kiel "la servado al la Ĉielo", tamen ĝi povas signifi ankaŭ "la gardadon de tio, per kio oni estas dotita de la Ĉielo", nome "la kulturadon de siaj korpo kaj morala karaktero".

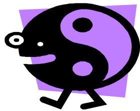
ĈAPITRO 60

(Laŭzi opinias, ke la regno devas esti regata per "senagado". Sekvante la principon de "senagado", la reganto povas malebligi al malutilaj fortoj (ekz. fantomoj) malordigi la socion. Se la reganto faras agojn, li povas doni al malbonaj fortoj la okazon fari malutilon al la regno. Laŭ Laŭzi, la Saĝulo, kiu estas plej lerta en la observado de la principo de "senagado", povas akordigi la interkontraŭantajn partiojn, kaj sekve li estas laŭdata ne nur de la partio pozitiva, nome la homoj, sed ankaŭ de la negativa, nome la fantomoj, pro sia Virto.)

La regado de granda regno estas kiel fritado de fiŝeto: kun zorgemo.
Se la mondo estas regata laŭ la Taŭo,
La fantomoj ne povas fari malutilon.
Tio ĉi estas ne tial, ke ili ne povas hanti,
Sed tial, ke ilia hantado ne povas esti malutila al la homoj;
Ne tial, ke ilia hantado ne povas esti malutila al la homoj,

Sed tial, ke la Ŝaĝulo[1] tute ne faras malutilon
al la homoj.
Ĉar la homoj kaj la fantomoj ne faras
malutilon unuj al la aliaj,
Tial ili ambaŭ laŭdas la Virton de la Ŝaĝulo.

[1] Vd. noton 1 de ĉap. 2.

tradukita de Wang Congfang

Klasika Prozo

Persvadado al Lernado

Sanktulo diris, ke lernado ne povas ĉesi mezvoje. La indigo, kvankam ekstraktita el la blua herbo, estas pli blua ol la blua herbo. Kaj glacio, kvankam formita el akvo, estas pli malvarma ol akvo. Ligno ŝanĝiĝas laŭ la inka fadeno de lignaĵisto. Kiam ligno estas kurbigita kiel rado de veturilo, ĝia kurbeco ankaŭ obeas al la cirkelo. Se lingo, seka pro sunumado aŭ vento, ne povas rektiĝi denove, la kaŭzo iras al ĝia longtempa kurbiĝo. Kiel lingo povas rektiĝi sub la inka fadenode lignaĵisto, tiel glavo povas akriĝi post frotado sur ŝtono. Se erudiciulo kontrolas kion li faras ĉiutage, li, kun prudento, kondutas senerare.

Mi pensas, ke estas pli bone se mi eklernas eĉ momenton ol se mi cerbumas tuttage. Mi preferas ascendi altaĵon por vidi ol pririgardi malproksimen sur la fingroj de piedoj. sed la ago estas malpli vasta ol alta loko de tio, kio estas grimpi je la manoj kaj piedoj. Kiam vi mansvingas sur altaĵo, vi povas esti vidata de malproksime, kio ne signifas, ke via brako plilongiĝas. Kiam vi vokas laŭ la vento, vi povas esti aŭdata klare, kio ne signifas, ke via voĉo plirapidiĝas. Tiuj, kiuj povas kovri mil liojn, veturas per rapidaj piedoj, sed per ĉaroj aŭ ĉevaloj. Tiuj, kiuj povas transiri mil riverojn, ne dependas de naĝado, sed de boatoj. Ŝaĝulo ne malsamas kiel ordinaruloj, nur pro tio, ke li kapblas utiligi ilojn!

Amasiĝo de tero faras monton, kie ekprosperas vento kaj pluvo. Kolektiĝo de akvo faras profundan lagon, kie drakoj naskiĝas. Se oni akumulas siajn bonecojn por atingi virtecon, oni povas havigi al si altan animstaton kaj perfektan virton. Simile, se oni ne iras paŝon post paŝo, ili ne povas kovri mil liojn; se rojoj ne kunfluas, ne granda rivero estiĝas. Dum unu salto de bona ĉevalo egalas maksimume al nur dek paŝoj, aĉa ĉevalo povas kuratingi per dek-taga veturo pro sia persistado. Sen tia persistado, oni ne povas rompi putriĝintan arbon, kaj kun tia persistado, oni povas gravure sur metalo kaj ŝtono. Lumbriko ne havas akrajn ungojn nek fortajn muskolojn kaj ostojn, sed ĝi povas manĝi supran koton kaj trinki el profundaj fontoj, kio montras sian absorbiĝon. Tamen la krabo kun ok piedoj kaj du grandaj pinĉiloj ne loĝas tie, kie serpentoj aŭ murenoj vivas, kio manifestas ĝian malpaciencan temperamenton.

tradukis Liu Yue

La Vivo de Pu Songling

(II)

Partopreni en Ŝtata Ekzameno

Influate de la socio kaj familio, Pu Songling donis grandan atenton al sinpreparado por la ŝtata oficistiga ekzameno.

En 1658, Pu Songling 19-jara komencis partopreni en la loka ekzameno por novicoj. Li gajnis tri unuajn lokojn en ekzamenoj de Zichuan-gubernio, de Jinan-prefektujo kaj tiu prezidata de la mandareno ekzamena inspektoro de Shandong-provinco s-ro Shi Runzhang, kaj famiĝis por ia tempo.

S-ro Shi Runzhang mem estis fama poeto.

Li laŭdis la junan talentulon Pu Songling, ke tiu "legas kiel la luno kaj verkas kiel vento."

La "komenco bona" en la unuaj ŝtataj ekzamenoj ekzaltis junan Pu Songling al pli pena lernado kaj dumviva aspiro pri sukcesoj en sekvaj ekzamenoj, sed li rikoltis foje-refoje nur senfinajn fiaskojn.

En 1710, kiam Pu Songling jam estis 71-jara maljunulo, li fine akiris titularan titolon de la "loka rekomendito" nur laŭ rutino dank' al akumulado de jaroj de sia kvalifo kiel trapasinto de la primara ekzameno. Tiu vanta titolo alportis al la kadukaĝa marerpinto eble pli da mokodoloroj ol da honoroj, kaj li versis kvazaŭ resume:

En ekzamenoj mi dum kvindek jaroj
fiaskis. Jam neĝblankis miaj haroj.
Nun, gratulate en kaduka aĝo,
mi hontas antaŭ edzin' kaj idaroj.

--- (Gratulate de Amikoj)

Geedziĝo

En 1657, 18-jara Pu Songling geedziĝis kun knabino el familio Liu. Ŝi estis silentema, laborema, bonvirta edzino, fidela vivkunulino, kiu dividis ĉian amaron al Pu Songling dum tuta vivo.

En 1665, geedzoj Pu Songling komencis sendependan vivon el dividita familio. Ili vivis tre malriĉe, loĝante en malnova kabano en farmo, ĉirkaŭita de arbedoj kaj sovaĝaj herboj. Al la loĝejo eĉ mankis pordklapo kaj muroj.

Vojaĝi Suden por Unu Jaro

En 1670, post malsukceso en ŝtata ekzameno, por akiri vivrimedon de sia familio, 31-jara Pu Songling akceptis inviton de sia samlokano amiko Sun Hui vojaĝi suden al Baoying-gubernio, Jiangsu-provinco.

Sun Hui estis pli aĝa ol Pu Songling je 8 jaroj. Ekde 1669 li funkciis kiel guberniestro de Baoying dum 7 jaroj. Laŭ lia invito, Pu Songling laboris kiel asistanto de guberniestro, speciale pri verkado de dokumentoj. Sun Hui kondutis nearogante, dum Pu Songling laboris tre kontentige. Do, ambaŭ interrilatis intime kaj familiare. Pro oficoj, Pu Songling veturis, kune kun Sun Hui, krom al Baoying, ankaŭ al Gaoyou, Yangzhou…kc lokoj.

Kiel asistanto de guberniestro, Pu Songling devis verki diversajn oficajn dokumentojn, kvazaŭ aktoro, kiu rolis plenumante alies ĝojon, malĝojon, ridon aŭ ploron anstataŭ la dunganto. Tia senegoa vivo malplaĉis al Pu Songling. Tial, kvankam en harmonia interrilato kun Sun Hui, post nur unu jaro da servado li eksiĝis kaj revenis hejmlokon en la aŭtuno de 1671 (por partopreni en la ŝtata ekzameno en 1672).

Tiu vojaĝo al sudo estis unika en la vivo de Pu Songling. Kvankam nelonga (nur je unu jaro), tamen grava travivaĵo por Pu Songling, ĉar tio donis al li edifon en karaktero, kaj plivastigon de viddkampo. Dum li laboris en la guberniestra oficejo, li persone spertis la vivon en la rondo de mandarenoj registoj. La vojaĝo ankaŭ donis al li ŝancon kolekti nemalmultajn materialojn por verkado de lia strangaĵoj de Liaozhai, ĉar tion priskribis liaj subaj versoj:

Rakontu fantomojn en morna vojaĝo,
kaj feojn sopiras mi dum ŝip-adaĝo.

(daŭrigota)

Guozhu

◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊

Eldonas Redakcio de *Penseo*
Disdonanto Lin Liyuan
Adreso: Ĉambro 501, N-ro. 72,
Strato Xitangxilu, Guangzhou,
Guangdong (510050)
……………………………………
POŜT-KUPONOJ ESTAS BONVENAJ!
……………………………………
Ĉefredaktoro: s-ro Yida Wei (Vejdo)
Adreso: Fremdlingva Fakultato, Shantou Universitato,Guangdong515063, Ĉinio
Tel: (0754) 2903012 (hejme)
E-poŝto: ydwei@stu.edu.cn
Ĉiujn kontribuaĵojn al la ĉefredaktoro.

_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_◊_